

Zápis ze setkání

Termín konání: úterý 10. 3. 2015
Časové rozvržení: 13:00 – 15:30 (občerstvení zajištěno)
Místo konání: budova Magistrátu města Brna, Koliště 19
zasedací místnost ve 4. patře

PROGRAM:

1. Přivítání, program, prezence
2. Informace technicko – administrativního charakteru
3. Dotace na sociální služby (a služby doplňující) program I a II pro rok 2015
4. Financování sociálních služeb v roce 2016 (legislativní změny, síťování a kofinancování sociálních služeb)
5. Tvorba 4. Komunitního plánu sociálních služeb města Brna (časový harmonogram práce)
6. Plánované projekty v sociální oblasti v rámci brněnské metropolitní oblasti (v souvislosti s novým programovým obdobím EU), další projekty města Brna v sociální oblasti
7. Dotazy
8. Vzájemné představení (stávajících i nových) členů PS a následná diskuze k aktuálnímu dění v sociálních službách (současný stav plnění 3. KPSS – dotčení realizátoři, důležité změny, nové či plánované projekty, případná spolupráce na projektech, aktuální problémy a výzvy v rámci poskytovaných soc. služeb a v sociální oblasti vůbec, apod.)

ad 1. Přivítání, program, prezence

Koordinátor komunitního plánování R. Janík přivítal přítomné, představil vedoucího pracovní skupiny Mgr. Ladislava Ptáčka a seznámil s programem. První blok setkání byl věnován většímu množství informací (tak jak bylo avizováno v zaslaném programu), druhý blok pak byl vyhrazen vzájemnému představení, průběžnému stručnému shrnutí plnění priorit a opatření 3. Komunitního plánu a diskuzi, která bude následně rozvedena na příštím dubnovém setkání a uzavřena na setkání červnovém, kdy se na základě debat a konsenzu zúčastněných zpracují priority a opatření 4. Komunitního plánu sociálních služeb ve městě Brně. Poslední setkání pracovní skupiny proběhlo zhruba před rokem, ovšem i během tohoto období se pravidelně scházela Koordinační skupina komunitního plánování sociálních služeb ve městě Brně (dále jen Koordinační skupina KPSS), členové pracovních skupin jsou průběžně informováni o důležitých záležitostech, v případě potřeby je komunikováno s organizacemi individuálně. Proces komunitního plánování probíhá v určitých fázích: po fázi plánovací nastává fáze realizační, během které není nutné intenzivní setkávání pracovních skupin, jako tomu je ve fázi plánovací. Nicméně je možné iniciovat setkání pracovní skupiny ze strany jejích členů, pokud k tomu je relevantní důvod. R. Janík připomněl, že proces KPSS v Brně je ukotven v Základní listině komunitního plánování sociálních služeb (KPSS) ve městě Brně. Tato listina je k dispozici na Portále sociální péče: <http://socialnipece.brno.cz/texty/2/podmenu/20/obecne-o-kpss/>. Každá pracovní skupina má svůj jednací řád, který je k dispozici také na Portále, a to na: <http://socialnipece.brno.cz/skupina/osoby-v-socialni-krizi/>.

ad 2. Informace technicko – administrativního charakteru

Aktualizace Portálu sociální péče ve městě Brně. Povinnost aktualizovat informace na Portále vyplývá organizacím ze smlouvy o poskytnutí dotace. Je to také jedna z forem spolupráce. Je proto žádoucí, aby informace aktualizovaly i organizace, které dotaci neobdržely. Portál je hojně využíván veřejností, Socio-infocentrum i další pracovníci OSP MMB na něj odkazují v případech dotazů občanů a dalších institucí na soc. služby. Je to také jedna z forem prezentace organizací navenek. Momentálně jsou na Portále u některých organizací zastaralé informace. Jedná se např. o kontakty na vedoucího zařízení, adresy, kapacity, výše úhrady apod. Viz zápis zde dne 13. 2. 2014.

Databáze kontaktů (mailing list). Databáze kontaktů značně narůstá, žádáme proto o aktualizaci, např. pokud se změní vedoucí sociální služby apod. Žádáme také o to, aby byly informace v rámci organizací navzájem předávány.

Nahlášení změny právní formy v souvislosti s novým Občanským zákoníkem. Pokud organizace uvažuje o změně právní formy, bylo by vhodné kontaktovat Referát KPSS a společně se dohodnout na nejvhodnějším načasování vzhledem k výplatě jednotlivých splátek dotací. V případě změny právní formy je totiž nutné přepracovat rozpočtové opatření, které musí být následně nově schváleno Zastupitelstvem města Brna (ZMB), viz zápis ze dne 13. 2. 2014. I přes toto upozornění bohužel nastala situace, že dvě organizace nahlásily změnu právní formy až v momentě, kdy k ní fakticky došlo. Z hlediska dotačního řízení se jednalo o dobu, kdy byl materiál s návrhem rozdělení dotací jednotlivým organizacím ve schvalovacím procesu v orgánech města Brna. Každá právní forma má svou položku v rámci rozpočtové skladby. Rozpočtové opatření je součástí materiálu a podléhá tak rovněž schválení v orgánech města. V takovéto situaci nelze po schválení materiálu ZMB s dotčenými organizacemi, které mezitím změnilly právní formu podepsat smlouvu o poskytnutí dotace. Je nutné změnit rozpočtové opatření (příslušné položky) a nechat tuto změnu opět schválit orgány města. Tak se také u zmíněných organizací stalo a výplata první splátky dotací se v tomto případě o měsíc opozdila. Tento problém se netýká občanských sdružení, která jsou od 1. 1. 2014 dle nového Občanského zákoníku spolky – v rozpočtové skladbě se jedná o stejnou položku. Jakékoliv další změny v organizacích (změna stanov, statutárního zástupce atd.) je samozřejmě nutné OSP MMB nahlásit také co nejdříve.

Zápis ze dne 13. 2. 2014 je k dispozici na: <http://socialnipece.brno.cz/skupina/osoby-v-socialni-krizi/text/147/zapisy-ze-setkavani-pracovni-skupiny/>. Věnujte, prosím, pozornost třetímu bodu Technické informace pro poskytovatele sociálních služeb, které nadále platí, a to i přesto, že je koordinátor komunitního plánování na pracovní skupině již opakovaně neuváděl.

Vyhodnocení Akčního plánu rozvoje soc. služeb JMK pro rok 2014. Referát KPSS dotčené organizace obeslal a požádal o vyhodnocení. Děkujeme tímto za spolupráci.

Vyhodnocení Akčního plánu soc. služeb města Brna pro rok 2014. Dotčené organizace budou k vyhodnocení vyzvány. Jedná se o vyplnění krátkého formuláře, zda opatření bylo naplněno, nebylo naplněno či jen částečně a zdůvodnění.

Od tvorby Akčního plánu soc. služeb města Brna pro rok 2015 bylo upuštěno a v rámci stávajícího systému se o tvorbě AP neuvažuje ani v následujících letech (pokud se systém nějakým způsobem nezmění). OSP MMB a Koordinační skupina KPSS se tak rozhodla vzhledem k přechodu financování sociálních služeb z MPSV na KrÚ. Zpracovávat akční plány pro město Brno tedy ztrácí smysl, neboť systém financování a s tím spojená strategie rozvoje je nyní v gesci JMK, který tak v podstatě rozhoduje o většinové části objemu finančních prostředků, ze kterých jsou služby financovány. V praxi to znamená, že pokud JMK pro daný rok určí, že nebude podporovat rozvoj určitých typů služeb, město Brno nemá prostředky na to, takovýto výpadek z „hlavního“ zdroje (MPSV, ale také JMK)

dofinancovat (případně tak může učinit jen ve výjimečných případech, ale nikoli plošně). Akční plán města Brna by tak z podstatné části musel stejně kopírovat Akční plán JMK, čímž by se tyto dokumenty zbytečně dublovaly a jednalo by se o zbytečnou administrativní zátěž jak pro poskytovatele, tak pro OSP MMB. JMK pro každý rok vytyčuje vymezené priority, které musí město Brno do určité míry akceptovat. Více k systému akčních plánů JMK v bodě č. 4.

ad 3. Dotace na sociální služby (a služby doplňující) program I a II pro rok 2015

Koordinátor komunitního plánování R. Janík poděkoval zástupcům organizací za to, že všichni dodrželi stanovený termín pro podpis Smlouvy o poskytnutí účelové neinvestiční dotace z rozpočtu města Brna pro rok 2015.

Program II. Na rok 2015 se podařilo vyjednat navýšení částky na tento dotační titul, a to ze 150 000 Kč na 500 000 Kč. Díky tomu mohlo být podpořeno 22 z 24 podaných projektů. Celkový požadavek činil 1 062 426 Kč. Dva projekty nebyly podpořeny, protože požadavek na dotaci činil přes 100 000 Kč, přičemž původně alokovaná částka, s kterou byly organizace seznámeny (na každoročním setkání k dotačnímu řízení), činila zmiňovaných 150 000 Kč (navýšení bylo vyjednáno až v prosinci 2014). Program II je určen na nízkorozpočtové projekty realizované zejména organizacemi, které neposkytují registrované sociální služby (i když to není podmínkou a pravidlem – jedná se striktně o činnosti, které na registrované soc. služby navazují či je vhodně doplňují).

Program I. V roce 2015 se do dotačního systému OSP MMB vrátila většina služeb sociální prevence, které byly v minulých letech financovány z Individuálního projektu JMK na vybrané služby soc. prevence (IP JMK). Z tohoto důvodu bylo nutné ve spolupráci s JMK vytvořit minimální potřebnou síť těchto služeb a nastavit jejich kofinancování – v tomto případě ze strany města v min. výši 20% z celkových (Metodikou hodnocení registrovaných sociálních služeb v JMK (dále jen Metodika) optimalizovaných) nákladů. Pro OSP MMB bylo prioritou zachovat současnou síť (za předpokladu optimalizace jejich nákladů dle Metodiky). Na základě dat z vyúčtování roku 2013 poskytnutých KrÚ JMK (krajská vyúčtování byla použita proto, aby město i JMK vycházely z totožných údajů) byla nákladovost jednotlivých služeb optimalizována dle Metodiky (v rámci IP JMK byla používána jiná metodika). Následně byla vypočtena celková částka, která představovala JMK požadovaných min. 20%. Tato částka činila celkem 20 614 000 Kč a OSP MMB následně předložil orgánům města požadavek na navýšení dotčeného dotačního titulu (program I) o tuto sumu. V srpnu 2014 Rada města Brna toto navýšení schválila a uložila OSP MMB nárokovat danou částku v chystaném rozpočtu města na rok 2015. Tak bylo učiněno a nově zvolené vedení města Brna toto navýšení v rámci schvalování celkového rozpočtu na rok 2015 schválilo. Město tímto tedy naplnilo podmínku 20% kofinancování, stejně tak byla síť služeb prevence v městě Brně zafinancována i z dalších zdrojů - JMK 20% a MPSV 60% (přesněji řečeno dotace JMK krytá státním rozpočtem – tedy bývalé dotace z MPSV).

V rámci programu I (registrované soc. služby) o dotaci zažádalo celkem 73 organizací a podáno bylo celkem 156 projektů (z toho 45 organizací s 80 službami se týkalo sociální prevence). Celkový požadavek činil 77 444 152 Kč, rozděleno bylo 64 761 000 Kč (I. etapa). Protože některé služby sociální prevence nepožádaly o 20% (nebo se v rámci optimalizace skrze Metodiku nedopočítaly správné částky), a to i přesto, že na nutnost požádat v této výši byly upozorněny, nebylo nakonec z celkové částky určené na služby prevence rozděleno 3 500 000 Kč (žadatelé o dotaci nemůže být poskytnuto více, než o kolik si požádá). OPS MMB tedy plánuje v květnu vyhlásit II. etapu dotačního řízení, v rámci které budou tyto finance rozděleny dotčeným službám - bude se tedy jednat o dofinancování služeb prevence, tak, aby bylo u všech naplněno požadovaných 20% z celkových nákladů. V rámci této II. etapy pak budou ještě rozděleny další finanční prostředky, které byly Zastupitelstvem města Brna schváleny nad rámec rozpočtu dotačních titulů OSP MMB. Jedná se o

částku 3 350 000 Kč (z této částky již byl podpořen projekt Potravinové banky pro Brno a JMK a částka rovněž zahrnuje kofinancování nově vznikajícího CHB pro osoby s těžkou formou PAS). Tyto finanční prostředky budou v rámci II. etapy rozděleny na vybrané priority 3. Komunitního plánu sociálních služeb ve městě Brně a další projekty. Konkrétní oblasti (služby, projekty) budou specifikovány ve výzvě OSP MMB k II etapě. Mělo by se jednat např. o osobní asistenci, ranou péči, právní a dluhové poradenství a další. Zmíněná částka tedy nebude rozdělena plošně do všech služeb. Do celkového objemu finančních prostředků bylo také zahrnuto kofinancování služeb zařazených do AP JMK 2015 (povinné kofinancování požadované ze strany JMK v případě rozvoje služeb). Na sociální (a doplňující) služby (Program I – 1. + 2. etapa, kofinancování služeb zařazených do AP JMK 2015, Program II) bylo tedy alokováno pro rok 2015 celkem 72 111 000 Kč. Pro srovnání - minulý rok částka na Program I a II činila celkem 47 200 000 Kč. Jedná se tedy o nárůst o 24 911 000 Kč.

V rámci Programu I nebylo podpořeno 11 projektů. Jeden z nich nedosáhl 35 bodů v rámci hodnocení dle Metodiky (jedná se o min. hranici). Ostatních deset projektů nebylo podpořeno z toho důvodu, že nebyly zařazeny do AP JMK 2015 a nebylo jim tak schváleno kofinancování z rozpočtu města (bylo by nutné příslušné částky vzít ze stávajících služeb). Žadatelům bylo (stejně jako v minulém roce) rozesláno výsledné pořadí služeb dle hodnocení skrze Metodiku. Je nutné podotknout, že v rámci služeb prevence toto výsledné pořadí nemělo zásadní dopad, protože bylo nutno naplnit zmíněné 20% kofinancování. Do budoucna však toto hodnocení bude výše dotací samozřejmě ovlivňovat. Podobně jak byly nyní „zasít'ované“ služby prevence a bylo nastaveno jejich kofinancování, se bude postupovat i u služeb poradenství a péče (to se projeví už v roce 2016). Systém však ještě dozná určitých změn v souvislosti s legislativními změnami (konkrétněji v dalším bodě zápisu).

JMK zpracoval navazující individuální projekt, který potrvá po dobu devíti měsíců, tedy do září 2015. **Jsou do něj zařazeny čtyři služby sociální prevence**, a to azylové domy, domy na půl cesty, intervenční centra a sociálně terapeutické dílny. Tyto čtyři služby jsou tedy tento rok městem kofinancovány ve výši 20% pouze poslední tři měsíce roku (náklady na tento poslední kvartál byly rovněž optimalizovány dle Metodiky). Aby byla současná síť služeb prevence zachována v současné podobě, příští rok bude již potřeba tyto čtyři služby kofinancovat ve výši 20% po celý rok. Předběžný propočet ukázal, že z tohoto důvodu bude potřeba navýšit rozpočet o dalších cca 5 až 6 milionů Kč. OSP MMB potřebnou částku vyčíslí a předloží požadavek na toto navýšení orgánům města v rámci přípravy rozpočtu na rok 2015. Pokud tento požadavek nebude schválen, bude nutné přerozdělit stávající finance určené na sociální služby – tzn. některé služby by musely být omezeny, případně i úplně zrušeny (tedy jejich financování).

Organizace, které výše zmíněné čtyři služby poskytují, obdrží finanční prostředky ve splátkách tak, jak je uvedeno ve smlouvě. Ovšem dotčení poskytovatelé by měli s touto částkou kalkulovat až na zmíněný čtvrtý kvartál, na který je určena. Pokud by organizace vyčerpala tyto finanční prostředky dříve, další již samozřejmě neobdrží.

ad 4. Financování sociálních služeb v roce 2016 (legislativní změny, síťování a kofinancování sociálních služeb)

Počátkem roku 2015 byl **novelizován zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**. Z hlediska evropského práva je systém dotačního řízení v České republice diskriminační a v této podobě se v podstatě jedná o nedovolenou veřejnou podporu. MPSV již v minulosti nechalo zpracovat právní a ekonomické analýzy, které potvrdily nesoulad dosavadní praxe ve financování sociálních služeb s evropským právem a navrhovaly varianty, jak systém s evropským právem sladit. Následně však bylo schváleno převedení kompetencí v oblasti financování sociálních služeb z MPSV na kraje na základě novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, účinné od 1. 1. 2015. Zodpovědnost za dodržování pravidel tak byla přenesena na jednotlivé kraje. Některé kraje

system financování již nastavily (např. Zlínský a Královéhradecký), JMK jej nastavuje a pro rok 2016 musí toto nastavení dokončit (jedná se v podstatě o probíhající proces síťování služeb a nastavování jejich kofinancování, hodnocení služeb dle zpracované Metodiky atd. – je tedy třeba tento proces dokončit). JMK musí nastavit systém, model, kterým se budou řídit i obce JMK, včetně města Brna.

Zmíněná novela si vyžádá aktualizaci Metodiky (předpoklad jaro 2015). Jednou ze změn by např. mělo být zrušení optimálních intervalů, ty nahradí vzorce pro výpočet vyrovnávací platby (zřejmě pro každou službu jiný).

Dnem 31. 1. 2012 vstoupila v platnost **nová pravidla pro veřejnou podporu v oblasti sociálních služeb**, vycházející především z Rozhodnutí Evropské Komise č. 2012/21/EU ze dne 20. 12. 2011. **Toto Rozhodnutí řadí sociální služby mezi služby obecného hospodářského zájmu, čímž jejich poskytovatele zahrnuje mezi potenciální příjemce veřejné podpory.** Služby obecného hospodářského zájmu jsou podskupinou služeb obecného zájmu, které jsou obvykle zajišťovány státem, krajem či obcemi ve veřejném zájmu. Specifickým znakem je fakt, že pokud by nebyly finančně podporovány veřejnými subjekty, nebyly by poskytovány na trhu vůbec nebo v nižší kvalitě a rozsahu.

Problematika veřejné podpory a dodržování evropské legislativy se netýká jen dotací ze státního rozpočtu nebo strukturálních fondů EU, ale i financí z rozpočtu kraje a obcí, které jsou poskytovány sociálním službám, ať už formou dotací, grantů nebo příspěvků.

Pro naplnění evropského práva bude JMK nejspíše (dle dostupných informací) při financování sociálních služeb postupovat dle zmíněného Rozhodnutí Evropské Komise (2012/21/EU). V rámci tohoto postupu musí být dodrženy podmínky stanovené Rozhodnutím. S poskytovateli bude nově podepisována tzv. smlouva o poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu.

Smlouva o poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu by měla např. obsahovat tzv. „pověření“ (náplň a trvání závazků veřejné služby, konkretizace poskytovatele služby, případně územní vymezení, popis kompenzačního mechanismu a parametrů pro výpočet, kontrolu a přezkoumání vyrovnávací platby včetně opatření k zamezení a vrácení jakékoli nadměrné vyrovnávací platby atd.). Výše vyrovnávací platby nesmí přesáhnout rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby včetně přiměřeného zisku. Součástí by pak mělo být provádění či zajištění pravidelných kontrol alespoň každé tři roky během trvání doby pověření a na konci této doby. Bude nutné podrobně upravit částky, které mají být zohledněny, a také mechanismus výpočtu při určení přiměřeného zisku. Součástí podmínek by nově měla být povinnost vést odděleně ve vnitropodnikovém účetnictví příjmy a výdaje spojené s poskytováním služby obecného hospodářského zájmu od případných příjmů a výdajů spojených s jinými službami, tzn. **oddělení základních a fakultativních činností služeb v účetnictví organizace.**

Předpokládá se tedy, že bude nutné provést následující kroky:

- stanovení závazných kvalitativních a kvantitativních ukazatelů pro jednotlivé druhy služeb (aktualizace Metodiky)
- stanovení optimální sazby vyrovnávacích plateb pro jednotlivé druhy služeb – jednotný způsob pro všechny poskytovatele služeb bez ohledu na jejich právní formu, dle sestavených kalkulačních vzorců (sjednotí se tak financování NNO a příspěvkových organizací)
- uplatňování principu vícezdrojovosti financování – stanovení optimálního podílu zdrojů pro každý druh služby bez ohledu na zřizovatele, včetně závazného podílu pro obce (probíhající síťování a kofinancování sociálních služeb)
- úprava dotačního systému z rozpočtu JMK

- úprava dotačních smluv (smlouva o poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu), zřizovacích listin
- realizace kontrol efektivity a hospodárnosti služeb (ty bude provádět JMK)

Dne 31. 3. 2015 pořádá JMK, Odbor sociálních věcí, konferenci k individuálnímu projektu „Podpora plánování rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji III“ na téma Plánování a financování sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Na programu konference zazní prezentace výstupů individuálního projektu „Podpora plánování rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji III“, představení aktivit a záměrů MPSV v oblasti financování sociálních služeb na další období, informace k problematice veřejné podpory ve financování sociálních služeb, příklady nastavení modelu financování sociálních služeb v souladu s pravidly veřejné podpory z Královéhradeckého a Zlínského kraje a informace ke změnám systému financování soc. služeb v JMK v roce 2016 v návaznosti na výše zmíněné legislativní změny. Koordinátor KPSS tedy poskytovatelům doporučil se konference zúčastnit, jelikož by se zde měli dozvědět konkrétní informace o plánovaných změnách (tento systém nastavuje kraj, nikoliv město, proto je nutné se s případnými dotazy obracet na KrÚ JMK). Pozvánku na konferenci JMK rozesílá poskytovatelům registrovaných soc. služeb z celého území kraje, kapacita je tedy velmi omezená (je vyžadována účast pouze jednoho zástupce za organizaci).

V dubnu 2015 by mělo proběhnout školení k softwarové aplikaci, která bude sloužit pro nově nastavovaný systém dotačního řízení. Výhodou tohoto systému by mělo být, že do ní poskytovatel nahraje jedny informace, které budou následně sloužit jak pro dotační řízení JMK, tak i pro dotační řízení města Brna (a dalších ORP JMK). Sníží se tak o něco administrativní zátěž pro poskytovatele i pro pracovníky OSV JMK a OSP MMB a rovněž se tak odstraní dlouhodobý problém, kdy někteří poskytovatelé v rámci dotačních řízení poskytují trochu jiné informace JMK a jiné městu (potažmo ORP). OKsystem pro žádosti o dotace na bývalé MPSV však zůstane zachován (jedná se o celostátní systém).

V listopadu 2014 byl Zastupitelstvem JMK schválen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2015 – 2017. Materiál je k dispozici na: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=39397&TypeID=12>. Nastavuje základní principy a východiska strategie v rámci rozvoje soc. služeb v JMK pro období 2015 – 2017. „Cílem strategie na následující období je optimalizace stávající sítě sociálních služeb s ohledem na reálné potřeby, kvalitu, efektivitu poskytované péče a finanční udržitelnost podporovaného systému“ (viz str. 16). Strategický dokument shrnuje „výstupy z procesu plánování sociálních služeb na úrovni Jihomoravského kraje i obcí s rozšířenou působností, vychází z vyhodnocení realizace předchozích dvou střednědobých plánů i individuálních projektů, reflektuje potřebné změny v podobě, nastavení, řízení a financování krajské sítě sociálních služeb a současně zohledňuje aktuální vývojové trendy v sociální oblasti na národní úrovni“ (str. 15). Na str. 49 a 50 je uvedena tabulka s názvem **Rámcová strategie podporovaného rozvoje sociálních služeb v JMK na období 2015 – 2017.** Je zde uvedeno, které soc. služby bude JMK v uvedeném období podporovat – myšlen tedy rozvoj stávajících služeb či vznik nových. Tato strategie je víceméně závazná i pro město Brno, a to vzhledem k nutnosti financovat rozvoj služeb vícedrojevě. Pokud JMK rozhodl rozvoj určitých služeb nebo vznik některých nových nepodpořit, město Brno toto musí víceméně respektovat, jelikož nemůže daný rozvoj financovat samo (samozřejmě může učinit určité výjimky, ale možnosti jsou v tomto silně omezené). Tímto tedy JMK v podstatě vytyčuje městu Brnu (a dalším ORP v JMK) určité „mantinely“, ve kterých bude nutné se pohybovat.

I nadále zůstane zachován systém Akčních plánů JMK. Jako každý rok budou na jaře (předpoklad květen) organizace vyzvány, aby předložily své rozvojové záměry na další rok 2016.

Koordinační skupina KPSS posoudí, zda jsou v souladu se Střednědobým plánem JMK, dalšími podmínkami stanovenými JMK a s Komunitním plánem města Brna. Organizace, jejichž záměry budou v souladu s danými podmínkami, budou následně vyzvány k vyplnění formuláře, který již bude konkretizovat dané rozvojové záměry (navýšení kapacity, úvazků, finanční vyčíslení včetně kofinancování atd.). Takto zpracované rozvojové záměry (včetně požadavku na navýšení financí – povinnost kofinancování) budou poté předloženy Radě města Brna ke schválení. Pokud RMB toto navýšení schválí, OSP MMB bude danou částku nárokovat v rozpočtu na příští rok (konečné rozhodnutí pak přichází v rámci schvalování celkového rozpočtu města Zastupitelstvem města Brna). Radou schválené záměry včetně finančního závazku města jsou následně předány KrÚ JMK. Ten obdrží i případné rozvojové záměry z dalších ORP JMK a následně vše zpracuje do Akčního plánu JMK na rok 2016, který poté předloží ke schválení Radě a Zastupitelstvu Jihomoravského kraje.

ad 5. Tvorba 4. Komunitního plánu sociálních služeb města Brna (časový harmonogram práce)

Co se týče harmonogramu práce na navazujícím komunitním plánu - na březnovém setkání se stručně zhodnotí průběžné plnění 3. Komunitního plánu sociálních služeb ve městě Brně a zároveň se přítomní členové pracovní skupiny vyjádří k aktuální situaci - tedy co je v oblasti jejich projektů a služeb nového, co se daří, co naopak vnímají jako problém, i jaké jsou případné nové trendy, potřeby apod. V rámci setkání v dubnu pak již proběhne diskuze na téma stávajících a případných nových potřeb – především pak potřeb, které nejsou v současnosti dostatečně (nebo vůbec) sítě soc. služeb pokryty apod. Na červnovém setkání pak z těchto diskuzí a analýz budou definovány konkrétní priority a opatření v rámci jednotlivých cílových skupin. Referát KPSS následně přes letní měsíce zpracuje návrh 4. Komunitního plánu, včetně systémových priorit a dalších kapitol. V září pak proběhne připomínkovácí řízení tohoto zpracovaného návrhu. Následně bude návrh předložen orgánům města Brna tak, aby byl schválen do konce roku 2015 (předpoklad – listopadové zasedání ZMB). V žádostech o dotace na rok 2016 budou žadatelé již udávat soulad s prioritami 4. Komunitního plánu.

Koordinační skupina KPSS se po zvážení všech aspektů rozhodla, že chystaný 4. Komunitní plán bude tentokrát vytvořen na období dvou (nikoliv tří) let, tedy pro roky 2016 – 2017. K tomuto rozhodnutí vedly následující důvody:

1. Nacházíme se v přechodném období, kdy je nutná reorganizace a stabilizace sítě soc. služeb a jejího systému financování – tedy výše zmíněný proces síťování a kofinancování, včetně zásadních legislativních změn, které se financování služeb dotýkají.
2. Od března 2012 do února 2014 byl uskutečněn grantový projekt „Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně“. V rámci projektu byly mimo jiné uskutečněny odborné studie na téma Problematika bydlení s doprovodnou sociální službou, Propojování sociálních a zdravotních služeb, Postavení osob se zdravotním postižením na trhu práce ve městě Brně a Problematika lidí pečujících o blízkou osobu ve městě Brně. V rámci nového programového období EU a plánovaných výzev se Referát KPSS v případě možnosti pokusí zpracovat podobný navazující projekt. Výzvy se předpokládají někdy v druhé polovině roku 2015, pokud by byl projekt schválen, předpoklad jeho realizace by pak byl v letech 2016 – 2017. Stěžejní aktivitou tohoto případného projektu by byl především hloubkový výzkum potřeb uživatelů (kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu). Výsledky výzkumu by pak tvořily podklad pro 5. Komunitní plán (připravovaný v roce 2017), který by již byl (pravděpodobně) vytvořen na obvyklé tři roky.
3. Je rovněž žádoucí sladit brněnský plánovací cyklus s plánovacím cyklem JMK (současný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji je nyní zpracován na období let 2015 – 2017). A to především z výše zmíněného důvodu nastavení strategie

podpory rozvoje sociálních služeb na dané období ze strany JMK. Tato strategie je pak do určité míry závazná i pro město Brno (vzhledem k nutnosti financovat rozvoj vícezdrojově).

4. Chystaná novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, poslední (tzv. malá) novela proběhla v roce 2014 - zákon č. 254 ze dne 22. 10. 2014, kterým se mění zákon 108/2006 Sb. Novela by měla obsahovat výrazné změny a měla by vejít v platnost v roce 2017. Jedna ze změn by se měla týkat např. struktury sociálních služeb. Jako jedna z variant je diskutovaná podoba tzv. „trů sociálních služeb“, které budou v mírnější variantě jen redukcí počtu stávajících služeb (sloučení obdobných služeb), v radikálnější variantě půjde o cca sedm (obsahem a charakterem podobných) skupin založených na výčtech činností, definici potřeb a sociálně nepříznivých jevů. Dle dostupných informací z MPSV se nyní schází asi dvacet expertních skupin, na základě jejichž výstupů by mělo být cca v únoru 2016 připraveno vnitřní připomínkový řízení novelizovaného zákona, v březnu až dubnu 2016 by pak mělo být připomínkováno otevřeno pro veřejnost. Novela s sebou přinese zásadní systémové změny jako např. definici materiálně technických či personálních standardů služeb apod. MPSV předpokládá, že nezbytnou součástí novely budou určité přechodné mechanismy v rozmezí i několika let. Tyto plánované legislativní změny jsou tedy dalším důvodem, proč se bude nyní 4. KP zpracovávat pouze na roky 2016 – 2017.

Při tvorbě 4. KPSS bude muset být zohledněn Střednědobý plán JMK. Rovněž bude kladen důraz na jeho realitu – do konkrétních opatření budou muset být zapracovány pouze ty aktivity, které bude reálné do dvou let naplnit. Z výše uvedených důvodů nebude možné plánovat nějaký zásadní, velký rozvoj služeb. KP bude mimo priorit a opatření opět obsahovat systémové priority, tzv. „neřešené oblasti a trendy do budoucna“, případně projektové záměry vhodné k financování z fondů EU (financování v rámci dotačního titulu I se však bude vázat pouze na schválené priority a opatření). Při tvorbě KP je nutné myslet i na to, že po jeho realizaci také proběhne jeho evaluace – proto je třeba myslet na realitu jednotlivých opatření.

Jako podklad pro příští diskuzi bude sloužit výstup z minianalýzy, o jejíž vstupní data byli poskytovatelé požádáni. Jedná se o zodpovězení čtyř otázek: 1. Má Vaše organizace volné kapacity? Pokud ano, vyjádřete prosím tento počet čísly 2. Musí Vaše organizace odmítat nové zájemce o službu? 3. Pokud ano – z jakých důvodů? Kapacitních, z důvodu specifických potřeb daného zájemce (jakých potřeb konkrétně) nebo z jiných důvodů? 4. V případě, že Vaše organizace musí zájemce o službu odmítnout, kam jej směřuje? Jedná se o základní zjištění případných „bílých“ či nedostatečně pokrytých míst v stávajícím systému soc. služeb v Brně a vůbec o základní představu o struktuře a dynamice dané cílové skupiny. Závěry zpracují vedoucí jednotlivých pracovních skupin a představí na příštím setkání.

Koordinátor také požádal poskytovatele, aby se případně příštího setkání pracovní skupiny zúčastnili také uživatelé jejich sociálních služeb (samozřejmě v případě, že to bude možné). Na příštím setkání bude diskuze věnována především a hlavně současným potřebám klientů soc. služeb, bylo by tedy dobré, aby se k nim vyjádřili samotní uživatelé.

ad 6. Plánované projekty v sociální oblasti v rámci brněnské metropolitní oblasti (v souvislosti s novým programovým obdobím EU), další projekty města Brna v sociální oblasti

Plánované projekty z fondů EU v rámci brněnské metropolitní oblasti:

Odbor sociální péče spolupracuje s Kanceláří strategie města MMB v pracovní skupině pro sociální oblast, kde společně navrhuje projekty, vhodné ke kofinancování z fondů EU v rámci tzv. Integrované

strategie rozvoje Brněnské metropolitní oblasti pro uplatnění nástroje ITI - integrované územní investice. Byly navrženy čtyři projekty (názvy jsou zatím pouze pracovní):

1. Městská sociální ubytovna

Mělo by se jednat o alternativu k současným často nevyhovujícím komerčním ubytovnám, především pro rodiny nebo matky s dětmi. Samozřejmě by v tomto zařízení byla možnost využití vhodných soc. služeb, které by ubytované podporovaly při hledání standardního bydlení. S touto problematikou souvisí také novela č. 525/2014, kterou se mění zákon 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi. Dojde k omezení vyplacení doplateků na bydlení v ubytovnách. Nejvýznamnější změnou je způsob výpočtu doplateků: doplatek na bydlení se nově již provozovatelům ubytoven nebude vyplácet podle počtu osob ubytovaných v jednom bytě, ale pouze podle velikosti pronajímaných prostor. Výše nájemného má být podle ceny v místě obvyklé.

2. Domov pro osoby se zdravotním postižením určený pro osoby s těžkými formami PAS

Jedná se o osoby, které vyžadují nepřetržitou čtyřadvacetihodinovou péči, často je nutné zajistit jednoho pracovníka na jednoho klienta a specificky uzpůsobit prostředí (např. agresivní projevy klientů vůči sobě i okolí apod.). V rámci JMK žádné takové zařízení neexistuje. Toto zařízení bude velmi specifické a finančně nákladné. Podobné zařízení existuje v ČR pouze jedno, a to v Libčicích nad Vltavou (Středočeský kraj). Jedná se o Domov se zvláštním režimem (Domov Libčice) a je určen pro osm mužů. Zařízení bylo otevřeno 1.10.2009 pod hlavičkou Asociace pomáhající lidem s autismem – APLA Praha, Střední Čechy, o.s. Plánované zařízení v Brně by mělo být určeno pro obě pohlaví a pro nejtěžší formy PAS. Mělo by tak především ulevit pečujícím od této extrémně náročné péče, která je velmi vyčerpávající.

3. Domov se zvláštním režimem určený pro lidi s duševními poruchami

Tento projektový záměr do určité míry souvisí s probíhající reformou psychiatrické péče a zároveň také reaguje na dlouhodobé požadavky ze strany pečujících osob. OSP MMB řeší případy duševně nemocných, propuštěných z psychiatrické nemocnice, kteří však nemají rodinné zázemí či naráží na nedostatečné kapacity v rámci stávající sítě sociálních služeb. Nemałym problémem je pak u této cílové skupiny fakt, že velmi často nedosahují na příspěvek na péči a nemohou si tak zaplatit příslušné soc. služby. Tito lidé se pak v krajním případě ocitají bez domova, na ulici. Dalším důvodem plánovaného projektu je i vyčerpanost rodinných příslušníků, kteří o své nemocné příbuzné dlouhodobě pečují a nemohou tuto péči zvládat až do stáří.

4. Sociálně-zdravotnické zařízení pro lidi extrémně vyloučené s tzv. vícečetnými diagnózami

Pro tyto osoby v současnosti v Brně neexistuje adekvátní zařízení, ti tak „kolují“ mezi nemocnicemi, LDN, azylovými domy, noclehárnami, „ulicí“ apod. Město Brno se podílelo na řešení „kauzy Přerov“, kdy ze dne na den museli sociální pracovníci umístit dvanáct lidí s trvalým pobytem v Brně, kteří byli „vysazeni“ u brněnské městské nemocnice. Byli umístěni v domovech pro seniory příspěvkových organizací města, s touto krizovou situací pomohly také NNO (BETANIE – křesťanská pomoc, z. ú. a Diecézní charita Brno), za což jim patří poděkování. Toto ovšem bylo řešení krizové situace, je potřeba zaměřit se na koncepční řešení. OSP MMB se tímto problémem zabývá, jelikož je velmi pravděpodobné, že podobných případů bude přibývat.

Odbor sociální péče realizuje nebo plánuje realizovat následující projekty:

Spolupráce města Brna s Agenturou pro sociální začleňování především v rámci tzv. „Koordinovaného přístupu k řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit“ („KPSVL“). Ten se má stát nástrojem pomoci městům, obcím a svazkům obcí při sociálním začleňování sociálně

vyložených obyvatel s využitím prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za místní podpory Agentury pro sociální začleňování, <http://www.www.socialni-zaclenovani.cz/agentura-zverejnila-metodiku-koordinovaneho-pristupu-k-socialne-vyloucenym-lokalitam>. S tím souvisí chystané „Setkání k problematice sociálního začleňování v Brně“ dne 19. 3. 2015 za přítomnosti mimo jiné náměstka primátora pro sociálně-kulturní oblast Bc. Matěje Hollana.

Dále Odbor sociální péče realizuje ve spolupráci s Kanceláří strategie města MMB pilotní projekt „**Prostupného bydlení na ulici Francouzská 42**“. Bude se jednat o třístupňový model bydlení. Projekt je cílen především na rodiny s dětmi.

Pilotní projekt „**Sdílené bydlení v ulici Zámečnická 2**“, určený pro osamělé seniory, kterým hrozí ztráta bydlení nebo bydlí v nevyhovujících podmínkách. Bude se jednat o velký byt o jedenácti samostatných pokojích, se společnou společenskou místností, kuchyní a dalším vybavením.

Vznikla Potravinová banka pro Brno a Jihomoravský kraj, z. s., předsedou je Bc. Pavel Kosorin. Sklad byl slavnostně otevřen 16. 2. 2015. Obchodní řetězce a jiní dárci do něj budou dodávat potraviny, které pak bezúplatně převezmou organizace pracující s lidmi v nouzi (distribuci potravin zajistí Potravinová banka).

21. – 24. 10. 2015 proběhne REHAPROTEX, veletrh rehabilitačních, kompenzačních a protetických pomůcek. V rámci veletrhu se prezentují také poskytovatelé sociálních služeb.

ad 7. Dotazy

Dotazy byly zodpovězeny v rámci výše uvedeného zápisu.

ad 8. Vzájemné představení (stávajících i nových) členů PS a následná diskuze k aktuálnímu dění v sociálních službách

Vedoucí pracovní skupiny L. Ptáček shrnul priority a opatření 3. Komunitního plánu sociálních služeb města Brna, k dispozici zde: <http://socialnipece.brno.cz/texty/2/podmenu/318/3-proces-kpss-2013-2015/>. Poté předal slovo jednotlivým účastníkům.

P. Kosorin, Armáda spásy, opatření 3.1 bylo splněno. Od 1. 10. 2013 je poskytována služba terénní programy, s názvem Prevence bezdomovectví. Služba funguje na bázi partnerství mezi Armádou spásy a městskou částí Brno-sever formou pronájmu bytů ve správě městské části, v kterých probíhá resocializační program v oblasti tréninkového bydlení. Záměrem tréninkového bydlení je zplnomocnit uživatele k osamostatnění nejen v rámci bydlení, ale i dalšího profesního, osobního a rodinného života. Uživatelé jsou v rámci služby vedeni ke splácení dluhů, vybavení domácnosti nábytkem a základními spotřebiči, vyhledávání zaměstnání, apod. Od 1. 1. 2014 je poskytována služba terénní programy, s názvem terénní programy pro osoby bez přístřeší. Cílem je, aby byli pracovníci v terénu pětkrát v týdnu.

M. Lattenbergová, Právní občanská poradna DIALOG, organizaci se podařilo zrealizovat vzdělávací besedy v azylových domech pro matky s dětmi. Cílem organizace je poskytovat službu také mimo město Brno. Narůstá počet klientů v dluhové pasti. Chybí krizová lůžka, což je problém.

L. Ptáček informoval, že pod Centrem sociálních služeb, v Domě sociální prevence je možnost vstupu do noclehárny „na občanku“.

R. Kasanová, Lotos – doléčovací centrum, o.p.s. Organizace poskytuje dvě služby, a to ambulantní následnou péči a pobytovou službu terapeutické komunity. V rámci pobytové služby převažuje poptávka nad kapacitními možnostmi. V domě, kde se nachází byt pro mužské klienty,

jedná organizace s majitelem o pronájmu dalšího bytu. Zájem je o podpůrnou skupinu pro osoby se závislostí na alkoholu. Zájem je také o individuální poradenství pro osoby ohrožené závislostí na alkoholu nebo jejich blízké. Problémem je, že ze zákona tento typ poradenství (zaměřeného na blízké) nesplňuje kritéria odborného sociálního poradenství. Organizace přesto uvažuje nad registrací této služby, problém je, že KrÚ JMK v současnosti vznik nových služeb odborného soc. poradenství nepodporuje.

V. Imrichová, Diecézní charita Brno, CELSUZ, opatření 1.1 a 1.3 bylo splněno, opatření 1.2 bylo realizováno na neformální úrovni. V rámci CELSUZu začalo být minulý rok poskytováno právní a dluhové poradenství, organizace by potřebovala finanční prostředky na zaplacení právníka.

L. Třeška, Diecézní charita Brno, po skončení IP musela organizace propouštět, nyní po zveřejnění dotací jsou zaměstnanci opět nabíráni. Poslední půl rok nebyl organizaci finančně nakloněn. Dle názoru L. Třešky veřejné služby zaměstnanosti selhávají.

P. Šimon, Diecézní charita Brno, představil služby pro lidi bez domova, a to azylový dům, noclehárnu a denní centrum. V rámci opatření 1.1 probíhala velmi dobrá spolupráce. V organizaci se uvažuje nad podporováním bydlením a směřuje se k terénní práci.

A. Zedníková, Šance a naděje, z.ú. Organizace nemá zaregistrovanou žádnou sociální službu, uvažuje nad registrací služby následné péče. Organizace funguje od ledna 2015.

D. Oplatek, Občanská poradna Brno, konzultační hodiny poradny byly rozšířeny o pátek. K programům občanské a dluhové poradenství přibyl v červnu 2014 také program pomoci obětem trestných činů.

J. Dolák, Společnost Podané ruce, o.p.s. opatření 1.1 „case management“ pokračuje, organizace je spokojená se spoluprací s ostatními organizacemi, metoda se osvědčila. Opatření 2.2 ke zvýšení kapacity Terapeutické dílny Eikón zatím nedošlo. Opatření 3.2 průběžně se plní, opatření 3.3 funguje specializované centrum pro patologické hráče a jejich rodiny. Zákaz hazardu se zatím neprojevil. Byl spuštěn svépomocný web pro hazardní hráče a jejich rodiny <http://gambling.podaneruce.cz/>. Opatření 4.1, chráněné bydlení funguje.

J. Purdjak, AGAPO, o.p.s., opatření 1.1 organizace se setkání účastní a spolupracuje. Opatření 2.1 v plnění jsou rezervy, organizace naráží na skutečnost, že služba by měla být více orientovaná na klienta a ne na vedení dialogu s případným zaměstnavatelem. Organizace řeší „jak to udělat“, aby práce se zaměstnavateli nebyla v rozporu se sociální službou. Opatření 2.2 organizace pokračuje v realizaci, k zásadním změnám nedochází.

J. Kroulíková, PMS ČR, řada klientů PMS využívá sociálních služeb. Dne 19. 3. 2015 proběhne v organizaci Den otevřených dveří.

L. Nevrkla, Sdružení pěstounských rodin, organizace provozuje Dům na půli cesty v Pohořelicích, kapacita je patnáct klientů, momentálně je kapacita plná. Služba funguje jako „nizkoprah“. Organizace navázala spolupráci s Potravinovou bankou pro Brno a Jihomoravský kraj, z.s.

R. Svítlová, SOS dětské vesničky, organizace také poskytuje službu Dům na půl cesty. Je určený pro mladé dospělé od osmnácti do šestadvaceti let, kteří přicházejí z pěstounských rodin nebo dětských domovů. Na klienty jsou kladeny velké nároky – „vysokoprah“. Služba je poskytována v domě, který je součástí SOS dětské vesničky. Kapacita je osm míst, momentálně není naplněná.

R. Dreslerová, A Kluby ČR, organizace poskytuje služby odborné sociální poradenství, kontaktní centra a služby následné péče pro osoby závislé na alkoholu, gamblingu. Opatření 1.1 spolupráce

funguje a je přínosná. Realizace opatření 2.1 a 2.2 musela být zrušena kvůli finanční situaci. V době kdy realizace probíhala, nebyl problém pomoci klientům získat zaměstnání. Organizace poskytuje poradenství rodinným příslušníkům a svépomocnou skupinu, která je plně obsazená. Velkým problémem začíná být sázení přes internet. Opatření 4.1 službu chráněného bydlení se zatím zrealizovat nepodařilo.

T. Musilová, ROZKOŠ bez RIZIKA, cílovou skupinou jsou sexuální pracovnice. Prioritou je udržet poradenství a terénní programy. Opatření 2.2 hodně věcí se podařilo naplnit. Organizace se zabývá tématem sexuální asistence, sexbyznysu.

M. Nešporová, In Iustitia, o.p.s. organizace se věnuje tématu násilí z nenávisti, kdy za trestným činem stojí předsudky, poradna se věnuje obětem trestných činů. Službu organizace v Brně poskytuje od července 2014. Vystává potřeba rozšířit služby z Brna na celý JMK. Hodně klientů je ze Znojma. Na organizaci se obrací klienti s dluhovými problémy, ale ti nepatří do cílové skupiny. Odborné sociální poradenství má ambulantní a terénní formu. Od března dojde k navýšení úvazku.

I. Sedláčková, K-Fontána. Organizace nemá zaregistrovanou sociální službu. Poskytuje dluhové poradenství, klientům pomáhá s podáním návrhu na oddlužení. Snahou je dojít s klientem k finálnímu řešení. Sídlo na Cejlu 20.

P. Janík, CSS, p.o. – MSKSP Masná, služby krizová pomoc a noclehárna. Projekt „Menička pro bezdomovce“ funguje, vydávají se ve všední dny od 15:30 na Masné.

Na závěr se **vedoucí pracovní skupiny L. Ptáček** se všemi účastníky rozloučil a poděkoval jim za účast a aktivní spolupráci.

Poté **koordinátor komunitního plánování R. Janík** oznámil, že další setkání pracovní skupiny „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“ se uskuteční dne **13. 4. 2015 v 14:00 v zasedací místnosti ve 4. patře na Kolišti 19.**

Zapsali: J. Stárková, R. Janík

Dne: 10. 3. 2015